

Լեզրի մ' խօսքերուս մօտիկ կընէր ուշադիր : Կնճճ-
հպարտութիւն չուէր անիկա , ինչպէս նաեւ իւր կիներ ,
ուստի իրենց բաղդին յարմարիկ կրթադճային : Քառնի մը
օր ետքը իրիկուն մը բոլիս զաւուլ ինձ խմաց տուաւ որ
իւր չփեղ տունը թող տուեր ու քաղքէն քանի մը մղոն

Հունգարայի թագաւորութիւնը իւր առաջին հաւաքական շրջանին մօտիկցած ըլլալով, Ներսիսի քաղաքական պատմութեան մէջ այսօրին հաղուած գիւտ տեղութեան մի յիշատակը յաւերժացնելու նպատակաւ, յիշեալ շրջանին դարադիտոյն մեծագործութիւն մի ընելու համար՝ ոմանք Հունգարիայ դաշտի մը մէջ հայակապ կոթող մի կանգնել, ոմանք ալ ինչի մայրաքաղաքին մերձաւոր բարձր լեռը Հունգարիայ նախկին մեծամեծ անձանց բուրգերովը դարգարել կըմտածեն ։ Վերջապէս այս բանին համար յատկապէս ահարկեան ամեն կողմերը իմաց տրուել է որ ամեն մարդ իր կարծիքը յայտնէ և ամեն քաղաքային ժողովներու կողմանէ յատուկ երեսփոխաններ կարգուելով ժողովոյ մը դիմաւորմամբ որոշում տրուի ըլլալիք մեծագործութեան ։

—Սերգիս Միքայէլ իշխանին սպանման յանցաւորները 14 անձինք Պելլիբառ քաղաքէն դուրս Վանուբի եղբորը հրացանի բռնուեցան ։ Իսկ Վարա Եօրկէվիչ և իւր ասեղաղայրը Թորիֆքովիչ, Վիլիսի Սթանքովիչ 20 տարուան ու իշերէ միջ 5 տարուան քանտարիութեան դատաւարութեան ։

Միւրան իշխանին Սերգիս իշխան կարգուած ըլլալուն արքայական Պէլլիբառ քաղաքէն Պէլլիբառ տանելով 'ի ներկայութեան խուռն բազմութեան աւագանւոյն կարգացել է ։

Միքայէլ իշխանին սպանման տեղը 'ի յիշատակ եկեղեցի մը և արձան մը կառուցանելու գիտաւորութեամբ Պէլլիբառի մէջ ստորագրութիւններ բացուել են ։ Բանակի տեղակալ Միչա Միտանսիւկիչ ամենէ յառաջ 300 քրմիցի նուէր մի գրել է ։

—Իրանանի կառավարիչ Սթանքովիչ փաշային իշխանութեան պայմանաւորման համար քանի մ'անգամ յատուկ դեպքանաժողովներ գումարուելէ ետեւ՝ տասնամայ տեղութիւնը որոշուելով, գաղղիական դեսպան Ս. Պալքէ, Բնդիկանի դեսպան Ս. Լիւթի, Լատիական դեսպան Պարոն Բորքէ, Ռուսիոյ դեսպան Ս. Իյնաթիէֆ, Բրուսիոյ դեսպան մօսիւ Իւպէլ, Իտալիոյ դեսպան Ս. Պերթինաթի մտորադրել են ։

—Հոռոմի Ս. Պապը քրիստոնեայ տէրութիւններուն հրաւերը զրկել է որ 1869 Վիտեմբեր 8ին գումարելու կրօնական ընդհանուր ժողովին կամանաւ ձամբ և կամ երեսփոխանի միջոցաւ ներկայ գտնուին ։

—Յունաստանի թագուհին արու գաւաի մի ծնած ըլլալուն առթիւ հրապարակային ուրախութիւններ տեղի ունեցել են Լիւթի մէջ ։ Երթածին արքայ-որդւոյն անունը կոստանդին գրուել է ։

—Հիւլիանական շրջանաւոյ ընկերութեան տարեկան հաշուէկէն կիմացուի որ Հիւրա և Բանհէլ լէնիոն շրջանները 9 անգամ, Բրաթի 23, և Լիւնսիս ու Վիլիս շրջանները 38 ուղեորութեամբք ընդ ամենը 70 անգամ ծովասպատակութիւն ըրել են գէպ 'ի կիրիտ ։

—Սօրկէնիթերն անուն բրուսիական նաւ մը, որուն մէջ 1100 սնտուկ վառօք կար, և Վալաց երթալու համար Բուխարիոյ պատերազմական դործոց պաշտօնէին անումը անցադիւր ունէր, Սուլիսիոյ ներդուցին մէջ օսմանեան իշխանութեանց ձեռքն ինկել է ։ Կամանակէս Վլորիս անուն բրիտ քրուսիական վառօք տանող նաւ մի բռնուել է ։

—Համատարածին մէջ այս տարուան երեցած փոփոխութիւնը զարմանալի է ։ Երթեցած զօտիին մօտաւոր Նորուսադէմի կողմեր, ուր ջերմութիւնը զգալի է, այս տարի դարնան մէջ ցուրտէն քանի մը անձինք ստուեցան, ինչպէս լրագիրները հաւաստեցին ։ Իսկ Բնդիկոյ զանազան կողմերը որ հասարակածէն աւելի հեռաւոր ըլլալուն պատճառաւ ցուրտը զգալի է, արեւու ջերմութենէն բազմաթիւ մարդիկ տօթակէզ կըմնանին ։ Ներսիսի լրագրութեանց մէջ կըլարգաւթ թէ՛ Լիւթիոյ Ուոլլըրհամբը քաղաքի երկաթի գործարանները միջնորդարին սաստիկ տաքութեան հարկադրուել են գոցուելու ։ Երթածուր մի բանելու ատեն տօթէն զարնուել մեռել է ։ Կոյնպէս Պէտֆըրտի կողմերը երկրագործին մէջ տօթին չգիմանալով հեղձուել է ։ Ուրիշ մէկն ալ դարձեալ նոյն պատճառէն զարնուել մեռել է ։ Երթիկայի Բէքսաս դաւաթին մէջ արեւակէզ մեռողներուն թիւը 300ի հասել է ։

—Սիւմիկ երկրորդականը ։ Նիւ-Եորքի Թորիսիւն լրագիրը կըմանուցանէ թէ Սիւմիկ երկու հաշակաւոր

կրկնները՝ Դանի և Լիւթի, որք 'ի ծնէ իրարու վախած են և մինչև այսօր անբաժան կապրին, այս օրերս վերջապէս հաճութիւն տուել են վերաբաժան գործողութեամբ իրարմէ բաժնուելու ։

Այս իրարու վախած երկրորդականները 1827 ու 28ին Եւրոպայի մեծ քաղաքները պտուղեղով՝ մեծ հետաքրքրութիւն շարժած և շատ ստակ վատըրկելով Սիւմիկա գաղաթ էին, ուր հիւսիսային Քարօլինայի մէջ ընդարձակ երկրի մը զնեղով կալուածատէր եղած և երկու քոյրեր իրենց կնոթեան առեկով՝ իննական դաւաճուենցած են ։ Հիւսիս Եւրոպայի տարու ըլլալով վախճալ սկսել են, որ իրենցմէ միւրեւ մահ միւսին ալ մահուանը կրնայ պատճառ ըլլալ, ուստի խորհր են որ Քարիլ երթան և զիրենք իրարու միացնող միջամիջ կորել տալով բաժնուին իրարմէ ։ Այս միջամիջ որ սրտին և թորերուն մօտ երկուքին մարմինն իրարու վախճուցած է ։ 40 կամ 42 մատնոյն հաստութիւն ունի, և երկու եղբայր մէջ այն աստիճան համակրութիւն կայ, որ երկուքն ալ միեւնոյն զգայումը, միեւնոյն ջղային և մարմնական տպաւորութիւնը կըզգան միեւնոյն ժամանակի մէջ ։ Այս պատճառաւ կորելու գործողութիւնն ալ վտանգաւոր կըհամարուի ։

Այս լուրը կըսէ վերսիշեալ լրագիրը ։ մեծ հետաքրքրութիւն պիտի շարժէ Եւրոպայի զինանց մէջ ։

ՄԱՍԻՍ

ԱՅՊԱՅԻՆ

Սահմանադրութեան վերաբնիչ Յանձնաժողովը իւր պաշտօնը ետանդեամբ յառաջ կըտանի՝ արգէն քանի մը նիստեր ըրած է ։ ուր որոշել է նաև աղղային երեսփոխաններու ու պաշտօնական մարմիններու առաջարկել, որպէսզի Սահմանադրութեան մէջ փոփոխութեան կարօտ երեցած կէտերուն վրայ զրով իրենց գիտողութիւնն ու կարծիքը յայտնեն միջոցաւ Յանձնաժողովոյ փոխ-նախագահ Սթանքովիչի գերա ։ Յովհաննէս եպիսկոպոսին ։

Իզմիրի աղղային տոժամանակեայ Յանձնաժողովոյն համար կըլսեմք թէ՛ իւր առժամանակեայ պաշտօնը լրացած համարելով երեքշաբթի օր աղղային առաջնորդարանին մէջ 'ի ներկայութեան հասարակութեան կողմանէ ընտրուած 24 երեսփոխաններու հրաժարականը մատուցել է, բայց երեսփոխանները չընդունել են անոնց հրաժարականը՝ գիտողութիւն ընելով թէ՛ ամենա Ս. Պատրիարք հայրը առ Յանձնաժողովն ուղղեալ իւր օրհնագիր նամակաւ իրենց պաշտօնին տեղութիւնը մինչև ցնոր Սահմանադրութիւն որոշած է ։ Յիշեալ ժողովոյն մէջ երեսփոխանները աղղային վարչական գործոց պատշաճեալ արտօնութիւնները ևս տալով՝ աղաչել են զՅանձնաժողովը 'ի փառս Լատուոյ շարունակել իրենց պաշտօնը, միանգամայն առժամանակեայ բառը չգործածել այսուհետև իւր պաշտօնական արձանագրութեանց մէջ ։

Կոստանդնուպոլսէն կըզրնն մեզ ։

Միջազգի մէջ Յուլիսի 28ին կիրակի օրը աղղային գեղեցիկ ու սրտառու հանդէս մի կատարուեցաւ, սրբոյ Հոսիսիմեանց և սրբոյ Թարգմանչաց երկսեռ վարժարանաց աշակերտներուն պարգևարալութեան բարեպառնէ առթիւ ։

Ծնողք, արք և տիկնայք, նմանապէս ուսումնասէր հրաւիրուները ուրախ սրտիւ կըտեսնէին աշակերտուհեաց զրաւոր և ասղնէգործ աշխատասիրութիւնները, որոնք մեծ գրասեղանի մը վերայ շարուած էին ։ Յառաջէմ օրիորդի մը ուրուագրութեամբ շինած քանի մը կենդանագիր պատկերները հանգիստականայ յատուկ ուշադրութեան և գովութեան արժանի էին ։

Հոսիսիմեանց վարժարանին աշակերտուհիները, որոց թիւը 80ի կըհասնի, բայց 'ի հայրենի քերականութենէ և բրիտանիականէ, կըսովրին աշխարհագրութիւն, թուարանութիւն, զիցարանութիւն, տրամաբանութիւն, ուրուագրութիւն, գաղղիքէն, դաշնակ (բիւնո ֆորթէ), ասղնէգործութիւն կային ։

Առաջին կարգի աշակերտուհի մի, որ լի է շնորհք, դաշնակի քանի մը եղանակ նուագելէ ետեւ, մրցանակաբաշխութիւնը սկսաւ 'ի մեծ ուրախութիւն սրտի արու և էջ աշակերտաց և ուսումնասէր ծնողաց նոյն ։ Եւրոպայի նուագածուայ խումբ մի ժամանակ առ ժամանակ զեղեցիկ եղանակներ նուագելով՝ հանդիսականաց աղգասիրական և ուսումնասիրական եռանդը ևս առաւ ։

Եւ կըզարթոյնայէր ։ Պարագայիս յարմար քանի մը համառօտ տոնախօսութիւններ եղան թէ՛ 'ի կողմանէ խնամակալուհի մեծաշուք տիկնայց (որոց մայրական անխնել ջանքը այսօրին յառաջադիմութեամբ կըզարգանայ Ս. Հոսիսիմեանց վարժարանը), և թէ՛ յառաջադէմ աշակերտաց կողմանէ ։ Հանգիստականներէն ուսումնական և բաղնահմուտ անձ մի՛ թէ՛ իւրեկողմանէ և թէ՛ 'ի զինաց ծնողաց և հասարակութեան՝ համառօտ տոնախօսութեամբ մի շնորհակալութիւններ մատուց ։ Թարգմանչաց դպրոցին մեծարգոյ հոգաբարձուայ և խնամակալ տիկնայց ընկերութեանը և այս կերպիւ վերջացաւ մրցանակաբաշխութեան հանդէսը ։

Իսկ մեր չեմք կրնար վերջացնել այս յօդուածը, առանց մեր անկեղծ երախտագիտութիւնը մանաւորապէս մատուցանելու Միջազգիկ խնամակալուհի աղղիւ և ուսումնական տիկնայց ընկերութեանը ։ որ իւր անխնել ջանքը և աղգասիրական եռանդեամբ յայտնուեցաւ ամենայն կարելի բարեկարգութեամբ զարգացնելու սրբոյ՝ Հոսիսիմեանց վարժարանը, որ իրաւամբ կրնայ ամեն կերպիւ օրինակ ըլլալ աղղկանց յատկացեալ միւս նորահաստատ վարժարանաց տեղոյս ։

ՄԱՀԱՊԱՅԻՆ

Աղղայիս խորագիր տէրը իւր հայրական գործաւանայ մէջ սաստիկ հարուած մի՛ ընկալաւ, իւր հեղաձեւայ ամենատիկնայ օրդեակը, Գառաւար-Միհրան, որ լի էր շնորհք և անկախութեամբ, քանի մը օրուան հիւանդութենէն ետեւ, անցեալ ամսոյ 31ին շարեւրաթի օրը առ Աստուած փոխեցաւ 'ի մեծ կակիծ սրտի իւր ծնողաց ։

ՆՈՐԱՏԻՊ ՄԱՏԵԱՆ

ՍՈՒՐԲ ՊՕՂՈՍԻ ԵՊԻՍԿՈՑՈՅՆ ԶԱՆԳԱԿԱԶԱՐԸ Այս գեղեցիկ բարեբաղնային որ շոքաւարաւորութիւն քաճմուած է, 126 երես բաղկացեալ գրքոյ մըն է, զոր Տագնեսան յարգոյ կարապետ Էֆենտին մաքուր աշխարհաբար հայերէնի բարգմանած է հանդիք յառաջաբանութեամբ մի, և գրքոյից վերջը յաւելցուցած է իւր քանի մի ուսանաւոր բերքութեամբ ։

Ուսումնական երիտասարդ բարգմանցի այս աշխատասիրութիւնը գովութեան և քաջալերութեան արժանի է ։ Վասնորոյ կըլուսամք թէ իւրաքանչիւր պիտի հաճի ազգասիրաբար մէկ մէկ օրինակ ծախու առնուի յիշեալ պատմական գրքոյից ։ որուն գինը 7 դրոն է այժմ, և Կ. Պոլսոյ գրեթէ ամեն գրաւանաւոց քով կըգտնուի ։

ՎԵՐԹԻՐ

Վերտասանաւոր 309 երես բաղկացեալ գրքոյ մըն է ։ որուն հեղինակն է Կեօքե անուն գերմանացի հուշակաւոր բանահիւս ։ Այս բնութիւն գողտրիկ վեպը՝ գոր մեծաւ պարուն Մ. Մամուրեան ուսումնական երիտասարդը պարզ աշխարհաբար հայերէնի բարգմանած է ու Տեղեան տպարանը մաքուր տպագրութեամբ 'ի լոյս ընծայուած, այս բնութիւն վեպը կըսեմք, նոր գոհար մի կաւելցնէ մեր աշխարհիկ գրականութեանը ։ Այս աշխարհաբար գործը՝ որ գրեթէ ամեն բարեկիրք ազգաց լեզուաւ բարգմանուած է, սրտի ու մտաց նոր սնունդ մի կընայ ընծայել մեր Հայ երիտասարդութեան ։ Սերն է անոր ճիւղը ։ սակայն քանի քերուշ, բնութիւն և սրտաշարժ գրագուններով զարդարուն ։ սերն է անոր ճիւղը ։ սակայն ճշմարտութեան և առաքինութեան անոյշ հոտը ամեն տողին մէջ կըբուրէ ։

Այս վեպը նոր հրապոյր մի ստացած է նամակի ձեւով գրուած ըլլալուն, և ամեն մէկ նամակը բոլորաւ սիրոյ մը այլեայլ պարագաներ կըկարագրէ ։ այս տեղ բառ մի, այն տեղ կէտ մի, անդին հառաչ մի կընշանակէ հեղինակը ։ բայց այն բառին, կէտին և հառաչին մէջ շատ անգամ լացող և լաւորհրդաւոր նշանակութիւն մի կայ ։ Զգայուն սրտի մի դիւրին է իւր սիրոյ պատմութիւնը գտնել այս վեպին մէջ, և հետեւաբար դժուարաւ ձեռքէ պիտի ձգէ գայն ։

Թարգմանցի անունը բաւական է ապացուցանելու համար բարգմանութեան ընտրութիւնը ։ Ռճը պարզ է, բնութիւն և բնական ։ վասնորոյ թէ անսեպել և թէ անուսը աշխարհագր պիտի կարդայ այս վեպը ։ Կըծախուի բոլոր Հայ գրականաւոց քով 10 դրոնով ։

